

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa [...] "X." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko P. [...] spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 kwietnia 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w P., w sprawie z powództwa Kancelarii Doradczej P. spółki z o.o. w P. przeciwko Portowi Lotniczemu P. spółka z o.o. w P. o zapłatę, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 135 270,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 marca 2017 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 7 kwietnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej.

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy odszkodowanie z tytułu poniesionych kosztów na rewitalizację akustyczną (art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś.), należne jest bez względu na to, czy strona powodowa w rzeczywistości poniosła takie koszty w stosunku do swojej nieruchomości, czy też do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest uprzednie poniesienie kosztów takiej rewitalizacji?; 2. czy odszkodowanie z tytułu poniesienia nakładów akustycznych ze względu na brak spełnienia przez budynki mieszkalne wymagań normowych, w sytuacji gdy nakłady te nie zostały przez właścicieli nieruchomości uprzednio poniesione, stanowi odszkodowanie z tytułu utraty wartości nieruchomości w rozumieniu art. 129 ust. 2 p.o.ś.?; 3. jeżeli odpowiedź na powyższe pytanie będzie twierdząca, to czy przyznane stronie powodowej odszkodowanie w takiej sytuacji z dwóch tytułów (spadek wartości nieruchomości oraz konieczność poniesienia dodatkowych nakładów), nie stanowi naruszenia zasady pełnego odszkodowania (art. 361 § 2 k.c.), przez podwójne zrekompensowanie stronie powodowej straty związanej z niedostosowaniem akustycznym budynków do wymogów wynikających z OOU?; 4. czy w przypadku, gdy uchwała wprowadzająca obszar ograniczonego użytkowania, w swojej treści przewiduje ograniczenia w stosunku do nieruchomości mieszkaniowych, dopuszczalne jest zasądzenie odszkodowania, o którym mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz w art. 129 ust. 2 p.o.ś. w zw. z art. 136 ust. 3 p.o.ś., w sytuacji wykorzystywania nieruchomości na cele niemieszkaniowe np. na cele prowadzonej działalności gospodarczej?

Zdaniem pozwanej istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 129 ust. 2 p.o.ś.

Skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na: naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 157 ust. 1 w zw. z art. 157 ust. 3 u.g.n. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., przez ich niezastosowanie i niepoddanie opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości

(stanowiącej operat szacunkowy) pod ocenę organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych, w sytuacji gdy pozwana w toku postępowania podnosiła szereg merytorycznych zarzutów do tej opinii, co w konsekwencji wpłynęło na wynik sprawy, albowiem Sąd przy wydawaniu rozstrzygnięcia w całości oparł się na zawartych w tejże opinii ustaleniach co do wysokości i przyczyn powstania szkody oraz naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., przez przerzucenie na biegłego obowiązku dokonania części ustaleń faktycznych i dokonania wykładni prawa (w zakresie dotyczącym interpretacji postanowień art. 129 p.o.ś.) i w konsekwencji na bezkrytycznym oparciu się na stanowisku biegłego w tym zakresie przy wydawaniu rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższe przesłanki nie zostały wykazane. W uzasadnieniu nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Część z przedstawionych problemów prawnych została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W pozostałym zakresie wywód powódki uzasadniający istnienie w sprawie istotnych zagadnień prawnych, nie wskazuje na wątpliwości

kwalifikowane, a jedynie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy.

Skarżąca nie przedstawiła argumentacji dowodzącej, że powołany przepis wywołuje rozbieżności w orzecznictwie. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjęto, że roszczenia oparte na art. 129 ust. 2 p.o.ś mają charakter odszkodowawczy, powstają jako ustawowa konsekwencja ustanowienia OOU. Zdecydowanie dominuje w nim szerokie ujęcie związku między ustanowieniem OOU a obniżeniem wartości nieruchomości. Przyjmuje się, że ograniczeniem tym jest już samo ustanowienie OOU, gdyż powoduje ono obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych w treści aktu o utworzeniu OOU. Na skutek wejścia w życie tego aktu, dochodzi do zawężenia granic prawa własności i od tej daty właściciel musi znosić dopuszczalne na tym obszarze podwyższone normatywnie immisje hałasu, bez możliwości żądania ich zaniechania, co wpływa również na obniżenie wartości nieruchomości.

Stwierdzono również, że uregulowanie art. 129 p.o.ś. obejmuje szkodę, którą można ocenić już w momencie opublikowania aktu normatywnego zawierającego ograniczenia lub w określonym czasie od daty jego wejścia w życie. Szkodę należy ustalać respektując zasadę pełnej odpowiedzialności odszkodowawczej dokonując zindywidualizowanej oceny okoliczności sprawy (art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 322 p.o.ś.) - por.m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 8 listopada 2019 r., III CZP 32/19, OSNC 2020 r., nr 10, poz. 81; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, niepubl. oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2009 r., II SK 546/08, niepubl., z 6 maja 2010 r., II CSK 602/10, niepubl., z 25 maja 2012 r., I CSK 509/11, OSNC 2013, nr 2, poz. 26, z 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12, niepubl, z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4, poz. 47, z 24 listopada 2016 r., II CSK 100/16 i II CSK 113/16, niepubl., z 14 czerwca 2017 r., II CSK 602/16, niepubl., z 11 marca 2020 r., I CSK 568/18, niepubl., z dnia 11 marca 2020 r., I CSK 688/18, niepubl.). Orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest wyjątkowo bogate, a argumentacja przytoczona we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przekonuje o potrzebie ponownej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Skarżąca nie wykazała też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Z wywodów Sądu Apelacyjnego wynika, że wykluczył on konieczność poddania sporządzonej przez rzeczoznawcę majątkowego opinii ocenie organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych. Przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego w ogóle nie wzbudził wątpliwości Sądu Apelacyjnego, które w jego ocenie uzasadniałyby dopuszczenie dalszych dowodów w tej kwestii. Zdaniem Sądu drugiej instancji, Sąd Okręgowy dokonał wnikliwej analizy opinii opracowanych przez biegłego, wyjaśnień biegłego do opinii złożonych na rozprawie, uwzględniając w swej analizie zarzuty pozwanej, przedstawiając wyczerpująco wyniki swych ocen w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego opinia ta jest czytelna, w sposób przejrzysty przedstawia przebieg pracy biegłego, zastosowaną metodologię i wyprowadzone konkluzje, a wszystkie mogące pojawiać się w związku z jej treścią wątpliwości, w tym dotyczące metodologii, zostały przez biegłego wyjaśnione. W związku z tym trzeba przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem sądy *meriti* dysponują pełną swobodą przy ocenie wiarygodności dowodów, co dotyczy również dowodu z opinii biegłego, a podważanie tej oceny w postępowaniu kasacyjnym jest wykluczone ze względu na art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. Od oceny sądu zależy również potrzeba skorzystania z możliwości wynikającej z art. 157 ust. 3 u.g.n., a zaniechanie w tym zakresie, mimo wniosku strony, nie stanowi uchybienia, które uzasadniałoby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 7 lipca 2016 r., III CSK 317/15, niepubl. i z 24 listopada 2016 r., II CSK 100/16, niepubl. oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2017 r., II CSK 450/16, niepubl., z 27 marca 2017 r., II CSK 671/16, z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 682/16, niepubl.; z 13 kwietnia 2017 r., II CSK 735/16, z 6 września 2017 r., II CSK 119/17, niepubl., z 11 kwietnia 2018 r., II CSK 704/17, niepubl., z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18, niepubl., i z 18 maja 2018 r., II CSK 23/18, niepubl.).

Oczywistej zasadności skargi nie uzasadnia także zarzut dotyczący „bezkrytycznego” oparcia się przez Sąd w całości na opinii biegłego i przerzucenia nań w całości obowiązku ustalenia faktów oraz oceny prawnej. Należy zwrócić uwagę, że podstawą prawną rozstrzygnięcia były rozważania prawne Sądu

Apelacyjnego - aprobowanego *implicite* stanowisko Sądu pierwszej instancji - uwzględniające przepisy prawa (w tym zwłaszcza art. 129 ust. 2 p.o.ś.) i wnioski wynikające z orzecznictwa. Opinia biegłego służyła ustaleniu tego, czy wskutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania wartość nieruchomości powódki uległa obniżeniu i określeniu jego wysokości. Takie ujęcie granic i znaczenia opinii biegłego nie nasuwa zastrzeżeń, co czyni twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej bezpodstawnym.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.